№ 6 ԹԷՀՐԱՆ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ՓԵՏՐՎԱՐ 7

1896

ԹԷՀՐԱՆ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ՓԵՏՐՎԱՐ 7 № 6

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԻ

ԱՍՏՂ-ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

Հրատարակւում է ամեն չորեքշաբթի օրեր

Տարեկան գինն է Թէհրանում 12 ղռն. վեցամսեան 6 ղ. Պարսկաստանի օտար քաղաքները 15 ղ. վեցամսեան 8 ղ. Ռուսաստան 3 րուբլի. վեցամսեան 2 րուբլի. Օտար երկիրները 8 ֆրանք. վեցամսեան 5 ֆրանք: Հասցէ՝ Téhéran Rédaction ASTCH-AREVELIAN

«ԱՍՏՂ-ԱՐԵՒԵԼԵԱՆԻ» Խմբագրութիւնը բաց է ամեն օր բացի կիրակի եւ տօն օրերն:

Յայտարարութիւն ընդունվում է ամեն լեզուով. իւրաքանչիւր բառին 1 շահի:

ԲԱՑՒԵՑ Ի ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՍՏՂ-ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹԻ 1896 Թ.

Ա. Տ. „ԱՍՏՂ-ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ“ Ա. Տ.

Բաժանորդագինն է Թէհրանում տարեկան 12 ղռան վեցամսեայ 6 ղ. Պարսկաստանի օտար քաղաքները 15 ղռան, վեցամսեայ 8 ղռան: Ռուսաստան տարեկան 3 րուբլի վեցամսեայ 2 ր. Օտար երկիրներ 8 Ֆրանկ վեցամսեա 5 ֆ: Թէհրանում ձեռքով ծախուածները հատը 6 շահի: բաժանորդագինը կանխիկ է:

Բաժանորդագրութեան համար դիմել ուղղակի խմբագրութեան: Téhéran, Redaction Astgh-Arevelian.

ՄԱՀԱԳՈՅԺ

Նոր Ջուղայում՝ անբուժելի հիւանդութեամբ ի տէր հանգեաւ պ. Մելքոն Մարգարեան ազնիւ և ազգասէր հոգին:

Մեզ խորին վիշտ պատճառող այդ մահուան առթիւ՝ յայտնում ենք մեր անկեղծ ցաւակցութիւնը նրա ընտանեաց և Ն. Ջուղայի հասարակութեան:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Բարոյական սկզբունք կայ.----ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Ամուսնութիւն պարսկահայոց մէջ. Նամակ Դավրէժից. Նամակներ. Ն. Ջուղայից. ԲԺՇԿԱԿԱՆ Ինֆլոէնցիայ. Ներքին լուրեր. ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ Աստղ-Արեւելեանի պատասխաններ. ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ. Գլամոց արժէք. ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ: ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ Հայկական գրականութեան ակեղարը 500 թւականի. Դէպի Հայաստան:

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔ ԿԱՅ

Երկպառակութիւն, կռիւ, խռովութիւն կան և շարունակւում են թէ մամուլի, թէ ազգայնոցս և թէ իւրաքանչիւր հասարակական գործերի մէջ: Այո, կռիւներ, վէճեր, կուսակցութիւններ, երկպառակութիւններ մարդկային առաջադիմութեան անհրաժեշտ պայմաններն են, որի ապացուցութեան համար բազմապիսի փաստերի կարիք չկայ. Նոյն իսկ հայկական մի առած որ ասում է. «Ջուրը մինչև չպղտորի չի պարզի» ապացուցանում է, որ դա այնպիսի մի անուրանալի ակսիօմայ է, որի դէմ հակառակել աւելորդ է: Սակայն տեսնենք արդեօք բոլոր կռւողները, խռովութեանց շարժառիթ դարձողները, բոլոր կուսակցութեանց պատճառ դառցողները, ջուրը պարզելու, բարուն և գեղեցկին հասնելու, ազգային կամ հասարակական գործը բարւոք դրութեան մէջ դնելու նպատակաւ են կուսակցութեանց և երկպառակութեանց շարժառիթ և հերոս հանդիսանում, թէ ուրիշ ձգտումներ, ուրիշ անձնական հաշիւներ ի նկատի ունենալով ջուրը պղտորում են և աշխատում են պղտոր ջրում ձուկ որսալ: Եւ մենք համարձակ կասենք, որ մեր կուսակցութեանց և զանազան տեղերում յառաջացած խըռովութեանց եթէ ոչ պարագլուխները գոնէ նոցա հետևողները ըստ մեծի մասին պատկանում են վերջիններին: Տեսնում ես, օրինակ մի գաւառական փոքրիկ քաղաքում մի խումբ ազգայինների մէջ աղմուկ, խռովութիւն, երկպառակութիւն. չորս ու կէս հայը բաժանւում են 7 կուսակցութեան և այն՝ զուրկ որ և է սկզբունքից, միայն անձնական. ինչու, հետաքրքրւում ես իմանալ, նորա համար որ դիցուք մի երէցփոխ կամ մի ուսուցիչ դուր չէ գալիս մի հաստագլուխ խանի, նորա քմքին հաճելի չէ. վերջինս իւր բարեկամին նորա տեղ դնելու, կամ իւր ազդեցութիւնը ցոյց տալու համար հաւաքում է իւր շուրջը իւր խնամիներին կամ մի քանի հացկատակների, դրանց մի քանի անգամ ճաշ կամ ընթրիք է տալիս, որ տեղ և յայտնում է իւր բողոքը հալածելու լէշեալին, իսկ մի քանիսը առանց քննելու և խորը մտնելու իրենց հրաւիրողի անձնական հաշիւների մէջ՝ ընդ դէմ այդ մի քանի հասարակական գործիչների, միանում են նորա հետ և ահա սկսւում է երկպառակութիւնը. էլ քննի թէ այդ հասարակական գործիչը, մի կողմ դրած նորա մասնաւոր անձանց հետ ունեցած անձնական հաշիւները, ունի՞ արդեօք ընդունակութիւն իւր ստանձնած պաշտօնի մէջ և թէ կատարո՞ւմ է այդ պաշտօնը խղճի մտօք, թէ ոչ, այդ չկայ. բաւական է, որ նա իւր բարեկամների դասին չէ պատկանում, ուրեմն նա և անընդունակ է, և մինչև իսկ ապօրինի. բայց ապացոյցներ եթէ պահանջելու լինիս մէկից կամ միւսից՝ նա կշփոթուի և կտեսնես այս խօսքերը կպատասխանի. «ես ինչ գիտեմ, այս ինչ պարոնը, որովհետև ասում է վատ է այդ ուսուցիչը, ուրեմն վատ է»: Ահա թէ ինչպէս այնուհետև տուժում է հասարակ ժողովուրդը. որին այսպիսի դէպքում ճարպիկ մարդիկ իրենց ձեռքում գործիք են դարձնում. մոլորեցնելով նորա միտքը՝ նորա անունով ամենատեսակ լրբութիւններ են գործում: Ուրեմն նշանակում է որ չկայ սկզբունք, որին երբև մի սուրբ իդէալի ձգտէին ընդհանուր ուժով չխառնելով անձնականը, եսականը և կոյր կիրքը:

Կուսակցութիւնք, որոնք հիմնուած են բարոյական լայն և ազնիւ սկզբունքների վրայ, ոչ միայն վնասակար չեն մեզ համար, այլ մինչև իսկ շատ անհրաժեշտ, որոնք մեզ կտանին յառաջ. իսկ անձնական, եսական և կամ բարոյական դիմակի տակ ծածկուած կուսակցութիւնք, որ ունեն նեղ և անձնական գծուած հաշիւներ, միշտ ջլատում և քայքայում են մեր միացեալ ուժերը, կորցնում են մեր ունեցած եռանդը և սէրը դէպի որ և է սուրբ և նուիրական գործ: Այդպիսի կոյր կրքի կուսակցութիւններ անպակաս են մեզանում. ուրեմն բարոյական սկզբունքները դեռ չեն թաղաւորում մեր սրտերում, որին պէտք է ձգտենք, որով միայն կարող կլինենք պղտորած ջուրը պարզել և ոչ թէ այնպէս պղտորենք, որ պարզելը անհնարին լինի մեզ: Այդ է կատարելութեան հասնելու ընտիր ճանապարհներից մէկը:

Բ. Ս.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆՆ ՊԱՐՍԿԱՀԱՅՈՑ ՄԷՋ

Ինչպէս տեսանք, ամուսնացողների ծնողքն տուին, առին, առանց իւրեանց զաւակի կամքն իմանալու: «Տղաս ով է, ինչացու է որ իմ կամքին չհնազանդէ. գլուխն փշրել կտամ: Տէր դու ազատես. սերմն փչացել է, ով էր տեսել և բերէն համարձակուէ հօր կամքին հակառակելու, չի ուզում չուզէ, ես իմ համար հարս եմ բերում, իրան ինչ վերաբերութիւն ունի…»: Բայց ինչպէս ասացինք տղան ուրախ է որ ամուսնանում է, առանց ամուսնութեան խորհուրդն հասկանալու:

Ծնողքն նշանադրութեան պատրաստութիւնն տեսնում են և քանի հրաւիրեալների հետ, տղան հետներն առած մտնում են խանում խնամոնց տունը: այստեղ պէտք է ասել որ ամուսնացողներն միմեանց չեն էլ հանդիպել, այլ այն ժամա՛ այլ են միմեանց հանդիպում

երբ որ ուզում են նշանի մատանին ձգել և ըստ եկեղեցական ծիսի օրհնութեան արարողութիւնն կատարել։ Հանդիսականներն Աստուած շնորհաւոր անի, Աստուած շնորհաւոր անի ասելով բարեմաղթութիւններ են անում, և սկըսում են պատրաստուած քաղցրաւենիներն և պտղեղէններն անուշ վայելել, գինին ձեռքներին առած՝ բարեմաղթում են թէ--Աստուած փոշիմանութիւն չտայ, մէկ բարձով ծերանան, Սիմօն ծերունին դառնան---և խմում են․ հանդէսն վերջանում է, ծնողքն ընկնում են հարսանիքի պատրաստութեան մէջ որ պիտի յառաջիկայ բարեկենդանին կարմիր հարս տուն բերեն։

Մենք էլ մաղթում ենք որ Աստուած փոշիմանութիւն չտայ, և սէրով լինին մինչև խորին ծերութեան:

Մինչև պսակադրութեան օրն նորափեսան մի քանի անգամներ գնում է իւր նշանածին տեսութեան---ինչ է նըշանակում, աղջիկն դուրս գայ ամուսնու մօտ․ մինչեւեռ ասակուած չէ։ Փեսացուի ընտանի բարեկամների (որոնք առաջին երկու անգամն միասին գնում են) շատ թախանձելուց յետոյ տեսնում է մէկն եկաւ, սուս ու փուս հեռու անկիւնում նստեց, երեսի քողն մինչև ծընոտն քաշած--- այս տեղ պէտք է ասել որ այս քողն այն ուրփակն է որ 6--7 տարիներ՝ սկսած ամուսնութեան օրից ծածկուած է մնում և անխօս է թողնում նորապսակին իւր ամուսնու ազգականներից, թէ այդ անխօսութիւնն ինչ ծաղրելի ձևերի է վերափոխուած ամօթ է ասելն, զոր օրինակ եթէ սկեսուրն հարցնէ, երեկւյեան համար ինչ ես եփել, տեսէք ինչ շարժողութիւններ պէտք են մի բան հասկացնելու համար, և իւր ամուսնուն տեսէք ինչ անուններ է տալիս․ օյ, քո հետ եմ, էնիկ, քա, քի եմ ասում……։ Թէ և տղեն էլ չէ համարձակւում դստեր ծնողաց մօտ. իւր նշանածին նայել․ բայց երբեմըն էլ չի խնայում աչքի տակով գաղտագողի մտիկ տալ, և հենց այդ էլ լինում է իւր վարձն։

Մօտենում է ամուսնանալու օրն, փեսի տնից հրաւէր են ուղարկում խանում խնամոնց տուն թէ այս ինչ օրն պէտք է հարսանիքի շրեձևանքն անենք, և միասին գնում են շրեղէն առնելու։

Արի ու տես ինչ ծէսեր ունէ շրաձևանք կոչուած օրուան հանդէսն, պիտի ինչ քաղցրեղէններ, ինչ պտղեղէններ, ինչ աւելորդ ձախքեր անեն, Աստուած գիտէ, այդ ամէնն անուշ վայելելէն վերջը, բերում են հարսնացուի շրերն, հանդիսաւոր կերպով ձևելու, ի հարկ է տեղի սովորութեան համեմատ առաջ տանում են հարսնացուի մօր մօտ։ Խանում խնամի համեցէք, ձևի ասա Աստուած շնորհաւոր անի, Սիմօն ծերունին դառնան, հայր Աբրահամի պէս զաւակների տէր դառնան, մէկ բարձով ծերանան, և այլն։ (քիչ նազ է ծախում), ես իմ բաժինն տուել եմ, Աստուած փոշիմանութիւն չտայ, տարէք Թ․ խանումի մօտ, էն իմ կողմից վաքիլ է, էհ բալամ Աստուած կարէ ես խօմ էս նոր մօդերն ձևել չեմ կարող, բայց խանում խնամու սիրտը չկոտրելու համար առնում է և մկրատով փոքր կտրում և ասում է (Աստուած շնորհաւոր անի……)։ ամեն մէկը մըկրատով քիչ կտրում է միևնոյն մաղթանքները անելով, ուտում են, խմում են, շարակրատութիւններ անում. և միմեանց զաւակի համար բարեմաղթութիւններ կրկնում և հեռանում։

Դորանից պակաս չէ և բաղնիք գնալու օրուան հանդէսն, ինչ աւելորդ ծախքեր ունէ, ինչ զզուելի սովորութիւններ ունէ․ թողնենք, եթէ ուզենանք մէկ մէկ պատմել՝ զուցէ յարգելի ընթերցողաց պիտի ձանձրացնենք․ այլ անցնենք դէպի ամուսնութեան հանդէսն։

«Փա՜հ, ինչ է նշանակում․ մինուճարիս հարսանիքն է, հինգ անգամ խօմ չեմ պսակելու, պիտի հանդիսաւոր կերպով լինի․ ունեմ եմ պակաս, միթէ չտեսա՞ր Թևանենց Խէչօի հարսանիքն, 200 հրաւիրեալ ունէր․ մարդկանց տունըն հաց եմ կերել, յետ պիտի դարձնեմ և այլն»։ Ով գիտէ եթէ հարուստ է վընաս չունի ինչ կուզէ թող անէ, եթէ ոչ, պիտի պարտք անէ, և Թևանենց Խէչօի պէս հարսանիք անէ, հրաւիրեալներին շամպայն խմացնէ…., առանց մտածելու գրպանի դրութիւնն, ինչ և իցէ ասածն անում է, զուռնա-զաւալով հարսանիքն վերջացնում է և ապագայի սին յոյսերով իրեն մխիթարում։ Տեսէք հարսանիքի միւս առաւօտն ինչ սովորութիւններ կան։ Խանում խնամոնց տնից իւր դստեր բաժինն են բերում քաղցրեղէն, օշարակներ և այլ և այլ ուտելիք, նոյնպէս և կնքաւոր---խաչեղբօր տնից քաղցրեղէն, պտղեղէն պիտի ուղարկուի հետ սանամօր (խալաթի) ընծայի․ և բերում են օժիտն քանի կանանց ընկերակցութեամբ, որ տեղային բառով ջհազ է կոչւում, (դորան մենք ինչու պիտի մեղադրենք, ի հարկէ ծընողք են, ցաւ են զգում, և ամեն ոք իւր կարողութեան համեմատ մի բաժին իւր դստերն է տալում), բայց ծաղրելի է սովորութիւնն, պէտք ամբողջ հանդիսականների մօտ Խանում-խնամոնց տնից բերած ջհազն ցոյց տան---Աստուած չէն պահէ. Կ․ խանումին 12 զոյգ զուլպա, 6 հատ բրօդրէով շապիկ, 4 հատ արբիշում թաշկինակ…. ով գիտէ, կանանց բանն է, մինչև վերջին ասեղ ու թելն պէտք է բարձր ձայնով մի կին բղաւէ և գովէ Խանում խնամուն։ Իրաւի որ ծաղրելի է։

Բոլորովին զզուելի է մի ուրիշ կէտն, որ սքողուած մնալն աւելի լաւ է, այդ թող իրանք մտածեն։

Բայց ընթերցող չկարծես որ չափազանցութիւն է․ ո՛չ, սորանց ամեն մէկի պէտքն անհրաժեշտ է։

(Կը շարունակուի)

ՆԱՄԱԿ ԴԱՎՐԷԺԻՑ

---

25 յունվ. 96

Յունվար 19-ին ուրբաթ օրը Փոխանորդ Հայրը ընդ․ ժողովի էր հրաւիրել ընտրելու նոր հոգաբարձուներ: Ներկայ էին մօտ 40 ժողովականներ, որից ընտրեցան պ. պ, Զաքարեան. Նազարբէկեան. Գ Շահնազարեան. Աստուածատուր Միքայէլեան, Գրիգոր Մ. Ազարեան. Սարգիս Յովհաննեան, Յովակիմ Փէներճեան, Ալէքսան Տէր Օհաննեան եւ Աւագ-խան Աֆթանդիլեանց. բացի առաջին երկուսից վերջիններս հրաժարուել են: Ահա այս երկրորդ անգամն է, որ առանց մի գործ ցոյց տալու հրաժարւում են. ուր են այն պարոնները, որ հոգաբարձու լինելու համար միմիանց գլուխ էին ջարդում եւ ժողովականների գրպանը թղթեր լցնում, իրենց անուններով․Այս տարուայ Թաւրիզու ազգային գործերը տակնու վրայ են եղել. ահա այսօր հէնց Արամեան դպրոցի Դ. դասարանի աշակերտները դուրս են եկել եւ խնդրամատոյց են եղել փոխանորդ Հօրը, իրենց ազատելու ուսուցիչներից եւ տեսչից, որոնք ամեն բռպէ չեն խնայում փողոցային լուտանքներ թափելուց աշակերտների վրայ, նոյն իսկ մենք ականատես եղանք. յունվար 20-ի ներկայացման գիշերը թէ ինչպէս տեսուչը հարբած Դ. դասարանի աշակերտներին հայհոյում էր: Փոխանորդ Հայրը խրատելով աշակերտներին, խոստացաւ մի կարգադրութիւն անել: Ո՞վ գիտէ պարսկահայ ժողովուրդ ու՞մ ձեռքն ես մատնել. ամեն մի Ռուսաստանից վտարուածը քեզ է ղեկավար հանդիսանում:

Յունվար 17-ին գիշերւայ ժամի 11-ին (ըստ եւրոպացւոց) երկրաշարժ պատահեց, որ տեւեց մօտ 5 բոպէ:

Այս քանի օրերս բաւականաչափ ձիւն եկաւ, կարծում են որ այս տարի լաւ հունձք կլինի:

Յունվար 20-ին բարեգործական նպատակով, մասնակցութեամբ Թիֆ. մշտական խմբի անդամ Մ. Աղայեանի ներկայացրին Սունդուկեանի «խաթաբալայ» կոմեդիան եւ «երկու սիրահար» վոդեվիլը, որը շատ լաւ անցաւ:

Թաւրիզու թատրոնի այս տարուայ սեզոնը բաւականի լաւ անցաւ, մօտ 5 ամսում 20 ներկայացում տուեցինք, բայց չպէտք է աչքաթող լինել մի դասակարգից, որ միշտ յաճախում է թատրոն եւ չի զլանում իւր լումանները, այդ ժողովրդական ամենամեծ ուսումնարանին:

Բայց այս անգամ պ. Զաքարիա Նազարբէկեանի եռանդուն գործունէութեան շնորհիւ համարեա թէ թատրոնը լիքն էր. առթից օգտուելով ասում ենք, որ չպէտք է նշանակել տեղեր այդքան թանգ. ինչպէս ա. կարգ 25--30 ղրան: այլ որքան կարելի է աժան, որպէսզի թատրոնը մատչելի դառնայ ժողովրդին, այդ կողմից միայն «Ընթերցասիրաց ընկերութիւնն է, որ նշանակում է չափաւոր գներ․ օր. ա. կարգը 10 ղրան: Դերակատարներից աչքի էին ընկնում Տ. Օ. Ղազարեանը եւ օր. Պետրոսեանը, առաջինը, իւր խաղով հիացրեց հանդիսականներին եւ արժանացաւ բուռն ծափահարութեանց. վատ չէին պ. պ. Մ. Աղայեան եւ Յ. Ղազարեան. իսկ պ. Բ. Աղայեան շնորհիւ բնական կոմիկութեան մեծ զուարճութիւն պատճառեց ժողովրդեան:

Բայց ինչ արած որ հայու բնածին սովորութեան համեմատ այդ բարենպատակ գործն էլ շփոթութեամբ վերջացաւ, շնորհիւ մի քանի խառնակիչների, որով փոխանորդ հայրն էլ պարտաւորեցաւ բեմի դռները ընդ միշտ կապել:

Արս.

ԲԱՆԱՍՏԻՐԱԿԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՈՍԿԵԴԱՐԸ 500 ԹՒԱԿԱՆԻՆ

Նա գիշեր ցերեկ քարոզում էր, նմանելով երկնաւոր վարդապետին. մոլորեալներին դարձնում էր, ազէտներին լուսաւորում. հարուստներին ու աղքատներին հաւասար քարոզում էր. մանաւանդ վերջինների վրայ առելի գութ ցոյց տալով, սփռում էր ամեն տեղ ուր պարտականութիւնը կանչում էր, ուր մղում էր նորան եղբօր յառաջադիմութեան ջերմ փափագը:

Յունաց Թէոդոս կայսրը լսելով նորա հռչակը, «ակումիտ» պատուանունով մեծարեց: Այսպիսով Մեծն Սահակ Պարթեւը ու Մեսրովբ Մաշտոցը իրանց կենաց բոլոր ուժով նուիրելով մայրենի եկեղեցու եւ գրականութեան զարգացմանը, իրանց կենաց բոլոր ընթացքում մինչեւ 5-րդ դարու առաջին կէսը՝ իրաւամբ հայրենեաց մեծ բարերարի անունը վաստակեցին, որ եւ «Ոսկէ Դար» կոչուեցաւ, ու վերակենդանացրեց հայութիւնը եւ կանգուն պահեց նորան ցայսօր:

Ինչ կլինէինք մենք առանց մայրենի գրականութեան:

Ո՞րին ենք պարտական մեր այժմեան կրթութիւնը, մեր այժմեան անկախ, ազատ ճոխ լեզուն: Հայրենեաց անխոնջ մեղուներ, հայ եղբօր երախտաւոր ուսուցիչներ, ճեզ միայն քրիստոնէութեան եւ ազգութեան հաւատարիմ պաշտպաններ: Ձեզ ենք պարտական սուրբ Սահակ եւ Մեսրովբ: Թողնում եմ Մեծ Հայրապետի եւ Մեսրովբի նազմօգուտ կենաց վերջին օրերի նկարագիրը, երբ հայութեան երկու հզօր առիւծներից մեհ կաթողիկոսը աչ ձեռով նկեղեցին էր հոգ տանում ու ձախով աշխարհ ազգն էր խնամում, եւ սերմնացան քարոզիչն Մեսրովբ Մաշտոց՝ շրջում էր ամեն տեղ եւ ազգին սովորեցնում փրկչի խօսքն ու հարազատ լեզուի ուսումը:

Ազգն ու եկեղեցին Աստծուն յանձնելով Սուրբ Սահակ Պարթեւը խորին ծերութեան մէջ, Բագաւան գաւառի Բլուր գիւղում, 439 սեպ. 7-ին թողից աշխարհը, թռաւ նորա հոգին դէպի Քրիստոս։ Նա մահկանացու ծնաւ, բայց նորա յիշատակը անմահ մնաց: Ս.-ի բօթը տարածուելով ամեն տեղ տխրութիւն, սուգ ու ցաւ սփռեց: Նորա մարմինը արտասախառն հեծեծանքով եւ շքեղ հանդիսով հանգցրին Տարօնի Աշտիշատում, ուր իւր փեսայ Մամիկոնեան նախարարները հոյակապ եկեղեցի շինեցին: Անկեղծ բարեկամի մահուան առթիւ ունեցած վըշտից 6 ամիս յետոյ Մեսրովբ Մաշտոցը թեթեւ հիւանդանալով վախճանեց 440-ին Վաղարշապատում, այժմեան Էջմիածնում: Իւր երջանիկ ոգին ջումից մի քանի վայրկեան առաջ ամեն ցաւերից թեթեւացած, կանգնեց իւր աշակերտների մէջ, օրհնեց ու քաջալերեց նորանց, տուաւ իւր վերջին սիրալիր ողջոյնը ապա աչքերը փակելով հանգիստ առաւ իւր փրկիչ Քրիստոսի գրկում: Վահան Ամատունի իշխանը, քահանաներով եւ բիւրաւոր բազմութեամբ, ճահերով, ծրագներով սաղմոսներ երգելով Էջմիածնից 2 ժամ հեռու Օշական գիւղում, յատկապէս պատրաստուած շիրմում ամփոփեց նորա մարմինը, որի վրայ մի գեղեցիկ տաճար շինեց, որը մինչեւ այսօր էլ կայ եւ ամեն մի հայի յիշեցնում է իւր փառաւոր անցեալը:

Մեծն Սահակի եւ Մեսրովբ Մաշտոցի մահը անփոխարինելի կորուստ էր 5-րդ դարում հայ ժողովրդի, մանաւանդ, նորանց բազմաթիւ աշակերտների համար:

(Կը շարունակուի)

ՆԱՄԱԿՆԵՐ Ն. ՋՈՒՂԱՅԻՑ

----

27. Յունվար 96

Պատուարժան խմբագրութեան «Աստղ Արեւելեան» շաբաթաթերթի։

Ցեղս անբուժելի հիւանդութեամբ վախճանեց պ. Մելքում Մարգարեան ուսեալ երիտասարդը։ Դա հայ ազգայնոյ համար ունէր մի տրոփող սիրտ և սրտացաւ հոգի։ Ջուղայու հասարակութեան քուէներովն ընտրուած՝ Կեդրոնական դպրոցի հոգաբարձու անդամներից մինն էր որ հինգ վեց տարի շարունակ, ոչ միայն կատարում էր քարտուղարութեան պաշտօնն ամենայն բարեխղճութեամբ, այլ և լայն ու կրթեալ հայեացքներով և բարի դիտումներով ջանադիր էր մանկանց կրթութեան և դպրոցական յառաջադիմութեանն։ Երբեմն թատերասէր երիտասարդաց խմբի ղեկավար եւ։ Հանգուցեալն Աղա Միքայէլ Ա. Մարգարեանի ոչ միայն Նախածանօթ բարեկամն և գաղափարակից մտերիմն էր Ջուղայում. այլ և նորին ազգանուէր գործունէութեան վերայ սքանչացողն, ուստի և իւր մտերմական խորհուրդներովն ու ընծայած միջնորդական դիւրութիւններովն էր որ Աղա Միքայէլն Բաթաւիոյ ազգայնոց հոգաբարձութեան համակրութիւնն գրաւելով Թէհրանայ մէջ որբանոց Ջաւահայ մամուլն։ Խղճալին Մէլքում Մարգարեան երկար տարիներ Ջաւա կղզում առեւտրական գործով զբաղուած՝ երբ 1883 թուին ի Ջուղա վերադարձաւ, տեղս եւս իբր Նրբամիտ ու ճարտար արհեստագէտ ժամագործութեամբ էր պարապում, մինչև Նորումս անագորոյն մահն խլեց Նրան իւր ընտանիքից և զաւակներից։ Հանգուցեալն բաղդ ունեցաւ հիւանդութեան մահճում գոնէ գտանել և տեսնել իւր բաղձացած «Աստղ-Արեւելեան» անդրանիկ համարն։

Զանգակ

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ Ն. ՋՈՒՂԱՅԻ ՐԱՖՖԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ընթերցողաց ոմանց արդէն ծանօթ է որ Ն. Ջուղայի մէջ երիտասարդաց ջանիւք երկու տարիներից ի վեր է որ հիմնուած է Րաֆֆի անուան տակ մէկ ընկերութիւն, որոյ բուն նպատակն է ընթերցասիրութիւն և ուսումնասիրութիւն տարածել թէ առ ի Ն. Ջուղա և թէ շրջակայ գիւղօրէից մէջ։

Համապատասխան իւր նպատակին ընկերութիւնս մինչ ցարդ կարողացել է իւր հովանաւորութեան ներքոյ մի ընթերցարան կառավարել, որոյ մէջ գտնուում են այլ և այլ հայերէն և անգլիերէն լրագիրներ։ Այս տեղ պիտի խոստովանուել որ անցեալ երկու տարուան ընթացքում ընկերութիւնս մի այնպիսի զգալի յառաջադիմութիւն չէ արած, միայն որ նա հազիւ հազ կարողացել է Ն. Ջուղայի ժողովրդին ծանօթացնել գրական երեկոյթների, ազգային հանդէսների և դասախօսութիւնների հետ և ահա այսքանովս Րաֆֆի ընկերութեան անցեալ տարուան գործունէութիւնը վերջանում է,

Ներկայ տարուան մէջ ուրախալի է տեսնել որ ընկերութեանս անդամներն սկսել են նոր եռանդով և ջանքով աշխատիլ 1896 տարուան համար ընկերութիւնս գործնական հիման վրայ դընելու։

1895 30 Հոկտ. ընթերցարանի մէջ տեղի ունեցաւ տարեկան ընդհանուր ժողովն, Նիստն բացուելով պ. Ե. Ա. Եղեայեանց ընկերութեանս ատենադպիրն անցեալ տարուան տեղեկագիրն կարդաց և մի քանի օգտաւէտ առաջարկութիւններ եւս արաւ, որոց մասին որոշուեցաւ խորհել և հետզհետէ յաջողակն տնօրինել։

Պարոն Ց. Ղ. Բարսեղեանց գանձապահն, միամեայ ել և մուտ հաշիւն ցոյց տուեց. ուր 674 ղռան 11 շահի մուտք և 465 ղռան 7 շահի ծախք երևաց և 209 ղռան 4 շահի պատրաստ դրամ յօգուտ ընկերութեան։

Այնուհետ սկսուեցաւ գործադիր անդամոց ընտրութիւն, որք գրեթէ ամենեքին վերընտրուեցան։ Դոկտոր Մ. Ս. Պ. Աղանուր, նախագահ. Փրոֆէսոր Թորոս տէր Խաչակեան փոխ նախագահ պարոնայք Ե. Ա. Եղիայեանց ատենադպիր, Ց. Ղ. Բարսեղեանց գանձապահ, Թադէոս տէր Դեմնէսեան. Մարտիրոս Ս. Ցարութիւն խորհրդատու անդամք։

Նորընտիր մասնախումբս համաձայն իւր ծրագրին մտադիր է այս տարի բոլոր ուշադրութիւնը դարձնել մէկ ճոխ գրադարան հիմնելու կէտին վրայ, որից մինչ ցարդ զուրկ է եղած Ն. Ջուղա, ուրեմն սոյն առթիւ գալիս ենք յայտնելու ազնիւ ընթերցողաց մեր կարօտութիւնը, յուսալով որ նորանք չեն զլանալ իւրեանց ձեռքից եկած օգնութիւններն խրկել ընկերութեան, որով մեծապէս օգնած կը լինեն իւրեանց համազգիներին։ Նուիրատուաց անուանք շնորհակալութեամբ պիտի յայտարարուին հայ լրագրաց մէջ։

Ցուսամք որ ապագայում կարող պիտի լինեմք մի աւելի փայլուն տեղեկագիր ներկայացնել ընթերցողաց, ընկերութեանս յառաջադիմութեան մասին։ (Հասցէ—Րաֆֆի Քլիպ. Ջուղա. Raffi Club Julfa Isfahan Persia)

Ն. Ջուղա 27 Յունվ. 96

Մասնախումբ Ր. Ընկերութեան

Բ Ժ Շ Կ Ա Կ Ա Ն

ԻՆՖԼՈՒԷՆՑԱ

Անդամազննական նկարագրութիւն

Ինֆլուէնցայի սովորական պատճառը երևումը հարբխային տեսակից է, որ երևում է քթի սոսնձային թաղանթում մորթում և դորա հաղորդող բացուած երկծայրեան ծակտիներում, կոկորդում ու շնչառութեան զանազան անցքերում։

Այս հիւանդութիւնից երբեմն առաջանում է փլուրիսայ, որ է մէկ տեսակ կշտացաւութիւն։ Փլուրիսան սաստիկ ցաւերից է, որ յաճախ թոքերի բորբոքումների պատճառներից առաջ է գալ։ Դորանց բորբոքուիլը ինֆլուէնցայից է լինում։

Հիւանդութեան նշանները

Ինֆլուէնցան այն տեսակ հիւանդութիւններից է որ իւր մասնաւոր և սահմանափակ ասպարէզը ունի, և որոշւում է իւր տենդային և մաքի բնաւորական վրդովմունքներովը։

Ինֆլուէնցայի թխսուելու տևողութիւնը հասարակօրէն քանի ժամերից մինչև 5,6 օր է տևում, բայց տեղ տեղ երկու երեք շաբաթ էլ տևում է։ Բժըշկական ոճով թխսուելը նշանակում է հիւանդութեան սկզբնաւորութիւնից մինչև առողջանալը։ Առաջին ու գլխաւոր նշաններն են երբ մարդ զգում է ամբողջ մարմնի վրայ սարսուռ. ձգոձգող, ձանձրութիւն, վատակութիւն, անդամների ցաւ և մէկ քանի հանգամանքներում սաստիկ գլխացաւ և փըսխել, որին յաջորդում է ծանր և սաստիկ ջերմ։ Մորթին շատ տաք է լինում և չոր, թէև հիւանդը՝ երբեմն թըթվածահոտ առատ քրտինք է ունենում։

Այդպէս ժամանակներում պատահում է որ աղտատածը ունենում է սրտաթուլութիւն, նուաղութիւն, անզգայութիւն և մտային վատ տրամադրութիւն։ Գանգատում է որ սաստիկ գլխացաւ ու շանթող ցաւեր է զգում լանջքումը, մէջքումը, վզումը և մարմնի զանազան մասերումը։ Գանգատաւոր է լինում գլխացաւից, գլխի պտոյտից և մէկ տարապայման անհանգստութիւնից։

Այս հիւանդութիւնը շատ անգամ լանզում ու աւարտում է որոշ քըրտինքներով։ Այս ազդից բռնուածը այնպէս է զգում իբրև թէ քիթը և ոտքերը այրվում, չորանում են և արտևանունքները նորան վշտացնում ու նեղում են։ Այսպէս զգացողութիւններից շատ ժամեր չեն անցնում երբ քթիցը սկսում է առատ կծու և մըրմուռ ազդող զգալի հեղուկ հոսել, որից պարտաւորուած սկսում է փռնգալ (փռշտալ)։ Հոտառութեան զգայարանները այնուհետ նուազում և կամ բոլորովին կորսվում են, ըստ որում և պատահմամբ քթիցը յորդ առատ արիւն է գնում ու երբեմն փոքր էլ խլանում է։

(Կը շարունակուի)

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ոչխարի մսի անբաւականութեան պատճառով Ն. Կ. Բ. Նայիպխա-Սալթանան հրամայեց որ այսուհետեւ ամեն մարդ ազատ լինի ոչխար մորթելու եւ միսը ծախելու: Պէտք է ի նկատի ունենալ որ մինչեւ այսօր այդ գործը մենաշնորհ էր եւ բացի սպանդանոցից ուրիշ ոչ ոք կարող էր ոչխար մորթել եւ ծախել: Յոյս ունինք որ այս կարգադրութեան վրայ ոչխարի միսը քիչ կաժանանայ:

Տեղւոյս ապակիի գործարանն. որ Պելժիքացի մի ընկերութեան է վերաբերում՝ երկար պատրաստութիւններից յետոյ յունվ. 30 ին սկսաւ գործել եւ ապակի հանել, բայց ցաւով պէտք է ասել որ այդ աշխատութիւնները իզուր գնացին եւ գործը կրկին 1-2 ամիս յետ ընկաւ, քանի որ կաւէ կաղապարները չդիմացան եւ ծակւեցին: Ինչպէս լսեցինք ընկերութիւնը որոշել է Պէլճիքայից այդ կաղապար-

ԴԷՊ 'Ի ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Գրեց Միքայէլ Ա. Մարգարեան

Ծանօթութիւն

Այս ուղեւորութիւնն կանոնաւոր մի տետրակի մէջ գրուած չլինելով թըղթերի մեծ մասը փչացած ու կորստած են: Ուղեւորութիւնն սկսում է Կ. Պօլսից եւ շարունակւում է մինչեւ Պարսկաստանի մայրաքաղաքը Թէհրան: Բայց դժբաղդաբար, ինչպէս առաջի նկարագրութեանց մեծ մասը, ինչպէս նաեւ յառաջաբանի սկիզբը կորստած լինելով ճարպիս տակ եղածներն եմ միայն հրատարակութեան տալիս; այդ մասին յարգելի ընթերցողների ներողամտութիւնը խնդրելով:

Ա. Մարգարեան.

......Ընթերցողն յառաջաբանի սկըզբում առաջին անգամ իր ձախ աչքի տակ տեսաւ փոքրիկ մի պատկեր, երեք անծանօթ կերպարանքներով եւ կարծեց անշուշտ որ այս երեք անծանօթ ամէն մէկն ունի իւր ազգն առանձին կամ խառնածին հրէշներ էին մէկն տաճկա-եւրոպական հագուստով, մէկն վրա-ռուսական տարազով եւ միւսն հայա-պարսկական հանդերձով եւ անշուշտ զարմացական կերպով հետաքրքիր եղաւ հարցնելու թէ արդեօք ո՞վ են սրանք եւ ինչ ազգից են որ ազգային մի երկասիրութեան գլուխն են անցել....: Բայց գուցէ եւ սխալում եմ իմ այս մտածութեանս մէջ, վասնզի ով չգիտէր այսօր որ ամեն ազգ պարծենում է մի ազգով եւ մի թագաւորով, իսկ Հայն, փա՜ռք իրեն, ունի իւր համար երեք, կարելի է չորս կամ հինգ թագաւորներ. եւ ինչո՞ւ նա պիտի զարմանայ միայն արտաքին երեւոյթի փոփոխութեանը վրայ, մինչդեռ կարող է բնութեամբ եւ բարոյականութեամբ, թերեւս լեզուով էլ հային տեսնել Ռուսաստանի մէջ ռուս, Տաճկաստանի մէջ տաճիկ եւ Պարսկաստանի մէջ պարսիկ:

Սրանք Հայաստանի ուղեւորների նմանութիւններն են, արգոյ ընթերցող, եւ համարձակում եմ երդուել էլ որ նրանց երակների մէջ հայ արիւնն է շրջան անում: Մնում է հիմայ ձեր ներողամտութիւնը խնդրել նրանց արտաքին կերպարանքների տարբերութեան համար, թէպէտ եւ նրանց մէջ գտնուած սրտերն միեւնոյն իղձովն են բաբախում:

Ծանօթութիւն.—Այստեղ յառաջաբանն ընդհատւում է եւ ապա օրագրութիւնից փոքրիկ մի կտոր է գալիս:

---

26 սեպտ. Ուրբաթ.

....Այս ուռուցիկ ալիքների սաստիկ մղումով մեր մակոյկը յանկարծ աւազների վրայ ծգուեցաւ: Մի նաւաստի շալակի շնորհիւ Տրապիզոնի ծովեզերքը մեզ հիւրընկալեց եւ ահա այսպէս այս անգամ էլ Պոնտոսի բնական զազանային բարուց ազդեցութիւնից բոլորովին անվնաս ազատեց մեզ Նախախնամութեան վերին ձեռքը:

Ուստի անմիջապէս. ըստ պահանջման մեր սրբազան ընկերոջ պատիւն քայլերս դէպի ազգային առաջնորդարանն ուղղեցինք եւ ներս մտանք, յառաջագոյն ղրկած լինելով նաեւ մեր ճանապարհորդական կարասիքը:

Այստեղ աչքերս մի մարդ էր որոնում, որպէսզի ըստ քաղաքական պարտաւորութեանց նա՛ա եւ առաջ նրան բարեւ տամ, բայց դժբաղդաբար, թէ բարեբաղդաբար ասեմ՝ այնպէս մէկը չգտնուեցաւ, որով մենք մեզի եղանք հիւր եւ հիւրընկալ միանգամայն: Մեզ համար հանգստեան օր եղաւ այդ օրը եւ երջանիկ համարեցինք մեզ, երեւակայելով եւ բաղդատելով ներկան մի քանի օրից ի վեր քաշած ծովային տառապանաց վիճակներիս հետ:

(Կը շարունակի)

նորի համար մասնաւոր հող բերել:

Մեր նախորդ թւով յայտնել էինք եւ կրկին յայտնում ենք մեզ բաժանորդագրվել ցանկացողներին որ երէ իրենց գտնուած քաղաքներից դիւրութիւն չունին փոխանակագրով ղրկելու իրենց բաժանորդագինը, կը բաւէ որ նամակով մեզ յայտնեն իրենց ցանկութիւնը, մենք կղրկենք թերթերը, սպասելով որ մեր գործակալութեանց ցանկը հրատարակութեան տանք:

Փետ. 5|17-ին երեկոյեան դէմ Վեհափառ Շահը այցելում է քաղաքիս ապակիի գործարանը, լսած լինելով որ նա սկսել է գործել և ապակի հանել։ Երբ գործարանի տնօրէնը յուսահատ դէմքով յայտնում է Ն. Վեհափառութեան թէ կապարներն չեն դիմացել, հողի թուլութեան պատճառով և թէ մտադիր են Եւրոպայից յարմար հող բերել տալ՝ Ն. Վեհափառութիւնն պատասխանում է նրան. «մի յուսահատւէք, եւրոպայի հողից ինչ ունիք ցոյց տւէք ինձ, ես ինքս անձամբ կը գտնեմ»։ Այստեղ պէտք է ասել որ Ն. Վեհափառութիւնը որսորդութեան հետ շատ սէր ունի և շատ անգամներ քաղաքի շրջակայքում և Ցէմավէնտի հովիտներում շրջագայութեան է երթում, որով հաւանական է որ Ն. Վեհափառութեան դէպի արուեստն ու գիտութիւնը ունեցած անչափ սէրը օգտակար մի արդիւնք ունենայ այդ ընկերութեան համար և ազատէ նրան Պելճիքայից մասնաւոր հող բերելու մեծ դժուարութիւններից ու ծախքերից։

—

Ինչպէս յայտնել էինք մեր նախորդ թւով Փետ. 1-ի հինգշաբաթ գիշերն Վարդանանց նահատակութեան տարեդարձի առթիւ մի հանդէս կատարւեց Հայկազեան վարժարանի սրահում։ Հանդէսի կազմակերպութիւնը լաւ էր, բայց մի քիչ անհոգութիւն էր նկատւում գործողների մէջ զոր օրինակ մթնել էր արդէն և ճրագ չկար սրահի մէջ, հանդիսականները եկել էին, մինչդեռ աթոռները նոր էին բերւում։ Հայր Այվազեանն առիթը չփախցրեց դարձեալ իւր գեղեցիկ ճառախօսութիւններից մէկը լսեցնելու։ Երգեցին տիկնայք Ջէյրանեանց և Պետրոսեանց. այդ տեղ էր նաև բողոքականաց վարժարանի երգեցիկ խումբը, Տօքթէօր Պօյաճեանի ղեկավարութեամբ և երգեհոնի վրայ ընկերակցութեամբ Միս Բլոքքի։ Թէև ամեն ջանք գործ էր դրւել հանդէսը փայլուն անելու համար, բայց պէտք է խոստովանել որ շատ պաղ էր։

Հայկազեան վարժարանի հոգաբարձութիւնը իւր տեսչի պաշտօնական մի գրութեամբը պ. Յ. Ջէյրանեանցին դասատւութեան պաշտօնից հրաժարեցնելուց հետոյ՝ այժմ լսում ենք որ համաձայնել է կրկին նրան ընդունելու իւր նախկին պաշտօնում։

Ն. Ջուղայում մասնաւոր մի ժողով է կազմւել ազգային մի սահմանադրութեան համար մի ծրագիր պատրաստելու և ազգիս Վեհափառ Կաթուղիկոսին ներկայացնելու համար։ Այդ գաղափարը շատ լաւ է և միևնոյն ժամանակ շատ և շատ պէտք է մեզ, քանի որ Պարսկաստանի և Հնդկաստանի թեմակալութեան եկող եպիսկոպոսներն կամ սրանց փոխանորդներն ի չգոյէ այդպիսի մի սահմանի՝ իրաւունք են համարում իրենց իշխանապետական գաւազանը խեղճ ժողովրդի ուսերի վրայ դնել և ամենայն կերպով իրենց ազատ են համարում իրենց քմահաճոյքի համեմատ գործելու և խաղալու ժողովրդի հետ։ Բայց ազգային մի սահմանադրութեան պէտքը Ն. Ջուղա չէ միայն որ զգում է, ամբողջ պարսկահայ ժողովուրդն պէտք ունի նրան. հետևաբար պիտի խնդրէինք մեր ջուղայեցի եղբայրներից որ այդ ծրագիրը Վեհ. Կաթուղիկոսին ներկայացնելուց առաջ պարսկահայ ամբողջ ժողովրդին ներկայացնէին։ Սահմանադրութիւն հաստատելու խորհուրդը շատ հեշտ է, դժւարը նրան պատրաստելը և գործադրելն է։

Շատ անգամ պատահում է որ մեզ աշխատակցել փափագող պարոններ երբ մի յօդւած գրում են մեզ և չի տպագրւում. նեղացած դիմում են մեզ և պահանջում են որ իրենց յօդւածները յետ տանք։ Այդ դիմումներին վերջ տալու համար՝ յայտնում ենք այդ պարոններին թէ լրագրական ընդհանուր օրէնքով խմբագրատուն մտնող մի յօդւած այլ եւս խմբագրատնից դուրս չի ելներ, տպւած լինի նա, կամ չտպւած։

Ջուղա-Հայ մամուլի տակ է և շուտով լոյս պիտի տեսնէ Ն. Ջուղայում պ. Ե, Ա. Եղեայեանի և պ. Ա. Մ. Ամիրխանեանցի աշխատասիրած պատի օրացոյցն ներկայ 1896 թւականի համար։ Այդ օրացոյցների օգուտը աշխատասիրողները թողնում են Ն. Ջուղայի Րաֆֆի ընկերութեան տրամադրութեան ներքոյ. գինն է 8 շահի։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՌԷՅՏԵՐԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԻՑ

Լոնդոն. 13 փետր. (Ն. տ.) Լուր է հասել որ Քօրէայի ապստամբները սպանել են ճափոնական բանակի այն զօրաբաժինն, որ հեռագրական գծերն էր պահպանում եւ թէ ռուսներն 100 զինւոր եւ մէկ թնդանօթ Չէմուլփոյում ցամաք են հանել:

Լոնդոն. 16 փետր. Արխանկէլի (հիւսիսային սառուցեալ ովկիանոս) անգլիական հիւպատոսը հեռագրում է որ Նանսէն յետախոյզն հիւսիսային բեւեռին հասել է եւ հիմա վերադառնում է: Աֆրիկէից լուր է հասնում որ Աքիզ ապստամբապետը յարձակւել է Մալինտիի շատ քաղաքների վրայ եւ այրել է նրանց: Անգլիացոց, Ամերիկացոց եւ Փռանսացոց ծովային զօրքի ջոկատներն Սէուլ են հասել. եւ Ճապոնական դեսպաններն խորհրդակցում են Քօրէայի հիմնական վիճակի եւ ձեռք առնելիք գործողութիւնների վրայ:

Լոնդոն 17 փետր. Թէյմզին Քօբէից հասած մի հեռագիր ասում է թէ Քօրէայի մէջ Ռուսիայի բռնած ընթացքը այնպէս է ցոյց տալիս, իբրեւ թէ Քօրէան նրա գերիշխանութեան տակ է. եւ այդ ընթացքը վատ ազդեցութիւն է յառաջ բերել Ճապոնիայում

Հռովմ. 17 փետր. Ապիսինիայից եկող լուրն հաղորդում են որ Ժէնէրալ Պարաթիէրիի եւ Մենելիքի թագաւորի մէջ բանակցութիւններն չեն յաջողել, քանի որ Շոանները (ապստամբները) պահանջում են որ իտալացիք բոլորովին հեռանան իրենց երկրից

Փարիզ. 17 փետր. Կարծվում է որ Հիմնական նախարարական տագնապի միակ ելքը նրա լուծումն է:

ԱՍՏՂ-ԱՐԵՒԵԼԵԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

Դամբէժ. Ն. Յով. Թերթերը կորելին ձնգ. շնորհակալ կլինենք եթէ աշխատէք թէ գրել եւ թէ գործել:

Տուշի. Արժ. Հայր. ճիշտ է Ձեր կարծիքն. սպասում ենք:

Ուրմիայ. Արգու. Ստացանք, շնորհակալ ենք. ղրկեցինք Թերթերը:

Սավայ. Մ. Մ. Գ. Ստացանք:

ԱՅԼԵՒԱՅԼՔ

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԻՑ

Թշնամի ունեցիր, բայց խելօք,
Անելի շահաւէտ է, իրօք,
Դէն արա, սիրելի, մինչ խաւար
Էն անգէտ բարեկամն, եւ մի առ
Որպէս խելքն սուր ղեկը: Դէպ երկին
Սլանալ կ'տայ այդ թշնամին.

Անտոնօֆ.

—

ԶՈՒԱՐՃԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

—

Գերմանական մի հիւրանոցում մայրը որդուն ասաց, «Օննիկ, շուտով մի զրվանքայ սեւ թէյ առ բեր»:

«Բայց, մայրիկ».

«Ինչ կայ».

«Գիտես որ հայրիկը սեւ թէյ չի սիրում,

«Հոգ չէ», ասաց մայրը բարկութեամբ, «այս ընտանիքը սոգի մէջ է եւ պէտք է սեւ թէյ գործածի»:

Մի մայր՝ իւր աղջիկը ծառայութեան (իբր աղախին) յանձնարարելու ժամանակ նրանից հարցնում են, թէ իւր աղջիկը առաւօտը շատ է զարթնում:

«Շատ է զարթնում», կրկնում է մայրը, «կարող էք հաւատալ, որ այնպէս շուտ է զարթնում, նախաճաշիկը պատրաստում եւ բոլոր անկողինները հաւաքում եւ իրենց տեղը դնում, որ դեռ ոչ ոք չի զարթնել»:

Երկու փոքրիկներ առաջին օրը դպրոց մտնելուն իրենց անունները Ս. եւ Թ. Բալֆօրեանցներ արձանագրել տուեցին:

«Ուրեմն քոյր եւ եղբայր էք», ասաց ուսուցիչը:

«Ոչ, երկուորեակ ենք», պատասխանեցին միաձայն:

Թարգմանեց անգլիերէնից
Կատարինէ Ս. Գէլօֆեանց

ԴՐԱՄՈՑ ԱՐԺԷՔ

Հին ռուսաց ոսկի	41 ղ. 65
Նոր ,, ,,	40 ղ. 70
Հոլանդական ,,	
Պարսից թումանի ոսկի	19 ղ. 25
,, 5 ղռանանոց ,,	10 ղ.
,, 2 կէս ,, ,,	
Տաճկաց ոսկի	48 ղ. 55
Ռուսաց րուբլի	5 ղ. 45

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԵՐԻ ԱՐԺԷՔՆԵՐ

Լոնդոնի վրայ 3 ամսով թւականից, 1 լիրա 51 ղ. 50 սանթ.

Տաճկական լիրա Պօլսոյ վրայ ի տես 47 ղ. 50 սանթ.

Ռուսական րուբլին Ռուսիոյ վրայ 186 կոպէկն 10 ղռան. կամ 5 ղ. 37 սանթիմ 1 րուբլի.

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ
Աստղ-Արեւելեան Ընկերութիւն
ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ
Մակար Կ. Մակարեանց

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՔ

ԱՅՑԵՏՈՄՍԵՐ, ՀՐԱՒԻՐԱԳՐԵՐ, ՀԱՇՈՒԵԹՂԹԵՐ, ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ, ՀԱՆԴԷՍՆԵՐԻ ԵՐԵԿՈՅԹՆԵՐԻ ՏՈՄՍԵՐ, ՍՏԱՑԱԿԱՆՆԵՐ ԵՒ ԱՅԼՆ

ՀԱՅԵՐԷՆ, ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԵՒ ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒՆԵՐՈՎ.

ՄԱՔՈՒՐ, ԽՆԱՄՈՒԱԾ, ԱԺԱՆ ԵՒ ՇՈՒՏԱՓՈՅԹ

Դիմել «Աստղ-Արեւելեան» Ընկերութեան Ջուղա-Հայ տպարանի տեսչութեան

LIBRAIRIE BARNEOUD
Teheran

Մ. Բառնէուտ գրավաճառ Թէհրանում, պատիւ ունի յայտնելու թէ իւր գրավաճառանոցում գտնւում են ամեն հասակի եւ ճաշակի յարմար գրքեր ամեն լեզուով, գլխաւորապէս գաղղիերէն. վայելչագրութեան տետրակներ եւ այլն:

Արժէքները շատ աժան են եւ ամենքին մատչելի. դիմել վերոյիշեալ գաղղիերէն հասցէին:

10----4

Ջուղա-Հայ տպարան Թէհրան.